U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Marie Turkové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **S. E. R. A.,** zast. Mgr. Jiřím Ostrýtem, advokátem, se sídlem Polská 15, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2011, č. j. 49 Az 7/2010 - 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jiřímu Ostrýtovi **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v částce 2400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

Žalovaný rozhodnutím ze dne 19. 10. 2010, č. j. OAM-214/LE-BE02-BE03-2010, podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany, neboť žalobcovu žádost o udělení mezinárodní ochrany shledal podle § 10a písm. e) téhož zákona nepřípustnou. Podle žalovaného v průběhu předchozího správního řízení ukončeného pravomocným rozhodnutím ze dne 1. 9. 2006, č. j. OAM-1071/LE-07-C09-2006, bylo objasněno, že důvodem podání žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla obtížná situace v zemi původu a snaha získat zaměstnání v zahraničí. V nyní vedeném řízení žalobce zopakoval, že se nechce vrátit do vlasti z důvodu tamní špatné ekonomické situace. Dále poukázal na dlouhodobé sousedské spory jeho rodiny kvůli vodě, které eskalovaly tím, že jeho bratr zabil sousedova syna, přičemž žalobci nyní hrozí zabití ze msty. K tomu žalovaný uvedl, že žalobce podal druhou žádost z naprosto stejných důvodů jako v předchozím řízení, což sám potvrdil. K uváděné nové skutečnosti, tedy že žalobci hrozí v případě návratu zabití za smrt sousedova syna, ke které došlo v důsledku eskalace

dlouhodobých sousedských sporů, žalovaný uvedl, že pokud skutečně šlo o dlouhodobé problémy, jistě byly žalobci známy již v době podání první žádosti v roce 2006 a pouze z důvodu jeho zavinění nebyly předmětem posouzení v původním řízení. Navíc žalovaný označil toto tvrzení žalobce za nedůvěryhodné, neboť v rámci souběžně vedeného správního řízení o vyhoštění žalobce uvedl, že do země původu se může „*klidně vrátit*“ a žádné obavy v tomto směru neuvedl. Tyto závěry žalovaný čerpal z protokolu ze dne 2. 9. 2010, který je součástí spisu o správním vyhoštění žalobce. Dále se žalovaný vypořádal s námitkou nepříznivého zdravotního stavu, kterou rovněž shledal nepřesvědčivou. Závěrem žalovaný poukázal na okolnosti podání druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany, která byla učiněna v době, kdy bylo žalobci pravomocně uděleno správní vyhoštění.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 31. 1. 2011, č. j. 49 Az 7/2010 - 33, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Soud uvedl, že u druhé žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany se částečně překrývají ekonomické důvody uváděné též v žádosti předchozí. Žalobce však v žádosti o mezinárodní ochranu a v pohovoru vyjádřil obavy o svůj život, čímž uvedl novou skutečnost, kterou bez svého zavinění nemohl uplatnit v předchozím řízení, neboť o ní nevěděl. Soud žalovanému vytkl, že mechanicky aplikoval ustanovení zákona o azylu upravující nepřípustnou žádost. Dále upozornil na skutečnost, že žalovaný se nevypořádal s uváděným konfliktem s policií, a to ani v předchozím rozhodnutí. Za daných okolností proto soud nemohl přisvědčit závěru žalovaného ohledně nevěrohodnosti tvrzení žalobce. Soud při formulaci svých závěrů odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 1 Azs 43/2009 - 66, a na v něm uvedenou judikaturu. Z uvedených důvodů soud rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost zrušil.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost. V ní namítl, že tvrzení žalobce ohledně sousedských sporů jsou nevěrohodná. Dále důvody, které žalobce uplatnil, mu nepochybně musely být známé již dříve. Stěžovatel také odkázal na to, že v souběžně běžícím řízení o správním vyhoštění žalobce tvrzené skutečnosti neuvedl a naopak se vyjádřil tak, že se do země původu může klidně vrátit. Rovněž stěžovatel soudu vytknul, že tento rozpor v žalobcových výpovědích nevzal v úvahu. V této souvislosti stěžovatel poukázal na okolnosti, za kterých žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany a které svědčí o účelovosti jeho jednání. Stěžovatel vyjádřil nesouhlas s výtkou soudu ohledně toho, že se nezabýval tvrzenými problémy s policií, neboť v původním rozhodnutí se s touto skutečností vypořádal a ve druhém řízení ji žalobce neuváděl. Stěžovatel uzavřel, že postupoval v souladu se zákonem, neboť nebyla uvedena žádná nová věrohodná skutečnost. Proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2011, č. j. 49 Az 7/2010 - 33, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje se závěry krajského soudu. Zdůraznil, že v druhém řízení o udělení mezinárodní ochrany uvedl nové skutečnosti. Navíc, důvodem podání žádosti nebyly samotné dlouhodobé sousedské spory, nýbrž obava o život v důsledku eskalace sousedských sporů. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto judikátu *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“*

O přijatelnou kasační stížnost se tak podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.

2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:
a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního

charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se stěžovatelem v tom, že není jeho povinností zabývat se tvrzenými problémy žalobce s policií, pokud nebyly uvedeny v nové žádosti a neobjevily se v novém řízení.

Podle Nejvyššího správního soudu však krajský soud postupoval správně, pokud rozhodnutí stěžovatele pro nepřezkoumatelnost zrušil. Objevují se v něm totiž logické rozpory. Buď je totiž žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná, neboť v ní žadatel uvádí stejné důvody a skutečnosti jako v žádosti předchozí, nebo žadatel uvádí nové skutečnosti a potom nelze aplikovat § 10a písm. e) zákona o azylu. V daném případě žalobce uvedl nové skutečnosti, což stěžovatel nepopřel. Konkrétně se jednalo o tvrzení ohledně jeho obav z ohrožení na životě vlivem eskalace sousedských sporů. Dále žalobce zmínil svůj nepříznivý zdravotní stav. Podle Nejvyššího správního soudu, pokud stěžovatel chtěl označit tato tvrzení za nevěrohodná, nemohl tak učinit v rámci rozhodnutí podle § 10a písm. e) ve spojení s § 25 písm. i) zákona o azylu. Žalobce totiž evidentně nové skutečnosti uvedl, jen byl spor o jejich důvěryhodnosti. Otázka věrohodnosti nových tvrzení však nemůže být řešena v rámci rozhodnutí o zastavení řízení z důvodu nepřípustnosti žádosti. Takový závěr je totiž v rozporu se smyslem předmětných ustanovení zákona o azylu a s četnou judikaturou Nejvyššího správního soudu, na niž příhodně poukázal i krajský soud.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, www.nssoud.cz, „*institut opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním smyslem a účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení. Zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele. … ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu představuje jistý filtr, jehož prostřednictvím je možné propustit do dalšího opakovaného řízení o udělení mezinárodní ochrany již jednou rozhodnutou věc. Jedná se přitom o výjimku, kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté, tzv. res iudicata, resp. v daném případě res administrata. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění obou výše uvedených podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu nové žádosti, jež může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí tak, jako tomu svědčí skutkové okolnosti projednávané věci.*“. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2009, č. j. 4 Azs 23/2009 - 64, www.nssoud.cz, „*podává-li žadatel o mezinárodní ochranu opakovanou žádost, stanoví zákon o azylu pro věcné posouzení žádosti podmínku tvrzení nových skutečností či zjištění. Je tedy povinností žadatele, aby takovéto nové skutečnosti či zjištění správnímu orgánu v nové žádosti uvedl. V opačném případě je nucen správní orgán na základě citovaného § 10a písm. e) zákona o azylu posoudit žádost jako nepřípustnou.*“.

Pro nyní posuzovanou věc jsou podstatné závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2009, č. j. 1 Azs 104/2008 - 61, www.nssoud.cz. Podle nich „*v nyní posuzovaném případě byla nicméně žádost nepřípustná pouze zčásti, protože vedle tvrzení, jež uváděl opakovaně, přišel stěžovatel také s novými tvrzeními, která objektivně nemohl uplatnit dříve. Správní orgán proto sice řízení nezastavil, ale žádostí se zabýval pouze v rozsahu tvrzení, která lze považovat za přípustná podle § 10a písm. e) zákona o azylu. Uvedený postup považuje Nejvyšší správní soud za souladný se zákonem o azylu. Ten sice neobsahuje žádné ustanovení, které by výslovně upravovalo nastalou situaci, avšak z dikce a smyslu jeho § 10a písm. e) lze dovodit, že žalovaný ji vyřešil procesně řádným způsobem. Považovat žádost o mezinárodní ochranu v celém jejím rozsahu za nepřípustnou a zastavit z tohoto důvodu řízení možné nebylo, protože stěžovatel uvedl určité nové skutečnosti, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím řízení. Vedle toho však uváděl také skutečnosti, které již v předchozím řízení přezkoumány byly a které lze považovat za relativně samostatné a oddělitelné od nově uváděných skutečností. V případě těchto skutečností by bylo nelogické a v rozporu se smyslem citovaného ustanovení zákona o azylu, kdyby je žalovaný musel znovu věcně posuzovat.*“.

Podle Nejvyššího správního soudu v nyní posuzovaném případě je evidentní, že dlouhodobé sousedské spory jako takové mohl žalobce uvést již v rámci původního řízení v roce 2006. Těžko však v témže roce mohl vyjádřit obavy o svůj život, které se podle jeho tvrzení staly aktuální v říjnu roku 2008, kdy žalobcův bratr v hádce zabil sousedova syna, resp. poté, co žalobcův bratr zemřel v důsledku nehody a riziko zabití se tak přesunulo na žalobce. Do jisté míry šlo o gradaci, nicméně zcela jiné povahy, než jsou sousedské spory o vodu, které stály na počátku. Tím se současně relativizuje závěr o nevěrohodnosti tohoto tvrzení. Stěžovatel jej totiž postavil na tom, že se jedná o pokračování dlouhodobých sousedských sporů, zatímco podle Nejvyššího správního soudu jde o poněkud odlišnou situaci, byť její počátek může spočívat v sousedském sporu. Na druhou stranu nelze pominout ani odlišné vyjádření žalobce v rámci řízení o správním vyhoštění, podle kterého mu v návratu do země původu nic nebrání. Novou skutečností nepochybně byly i žalobcem tvrzené zdravotní problémy. Stěžovatel však pochybil, když tyto skutečnosti označil za nevěrohodné a dále žádost o mezinárodní ochranu posuzoval jako opakovanou, bez uvedení nových skutečností. Jak vyplývá z výše uvedeného, v žádosti byly uplatněny nové skutečnosti, přičemž otázku jejich věrohodnosti nelze posuzovat v rozhodnutí podle § 10a písm. e) ve spojení s § 25 písm. i) zákona o azylu.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 120 a § 60 odst. 3 věty první s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Žalobci byl usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2010, č. j. 49 Az 7/2010 - 22, ustanoven zástupcem advokát Mgr. Jiří Ostrýt. Ustanovený zástupce je oprávněn zastupovat účastníka řízení také v řízení o kasační stížnosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2007, č. j. 1 Afs 120/2006 - 117, publikované pod č. 1460/2008 Sb. NSS). V takovém případě hradí odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů stát (srov. § 35 odst. 8 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci byla přiznána odměna za zastupování žalobce podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a to za jeden úkon právní služby ve výši 2100 Kč za podání vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 19. 4. 2011 a náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč (§ 13 odst. 3 vyhlášky), přičemž jiný úkon v řízení o kasační stížnosti advokát neučinil a žalobce již zastupoval v řízení před krajským soudem, takže byl s danou věcí náležitě obeznámen a nemůže mu proto být přiznána také odměna za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb. Celkem tedy odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů činí 2400 Kč a bude zástupci stěžovatele vyplacena ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. června 2011

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu